

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1-50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4-50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer. ::

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petstvirica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste.

Štev. 70.

V Ljubljani, v ponedeljek dne 28. avgusta 1911.

Leto I.

Strankin zbor nemške socialne demokracije v Avstriji.

Vodstvo nemške socialno demokratične stranke v Avstriji je razpisalo strankin zbor, ki bo vsled svojega dnevnega reda važen za vso avstrijsko socialno demokracijo. Kakor pri nas je tudi v nemški stranki navada, da določi strankin zbor sam svoj dnevni red: predlaga pa ga strankino vodstvo, ki sklicuje zbor. Med temi predlogi je letos tudi točka „Razmere nemške socialne demokracije do bratskih strank v Avstriji“. Nedvomno bo strankin zbor pritrdil, da se razpravlja in sklepa o tem.

Jasno je, da gre tukaj pred vsem za razmerje med nemško in češko socialno demokracijo, ki je postalo problematično vsled znanega spora v strokovni organizaciji. Nasprotja niso nastala, kakor se navadno prikazuje med nemškimi in češkimi socialisti, temveč med češkimi sodrugami samimi, izmed katerih eni zastopajo centralistično obliko strokovne organizacije, dočim se drugi ogrevajo za takozvani avtonomizem. Spor je segel preko meje strokovnih tudi na polje političnih organizacij in je imel posledico, da je češka socialna demokracija razdeljena v dve skupini, obe z enakim programom, ki pa sta taktično ločeni. Sedanji položaj v taboru češke socialne demokracije, stavlja vsem socialno demokratičnim strankam v Avstriji nov problem. Dokler je bila češka socialna demokracija tako enotna kakor vse druge, je bilo vzajemno razmerje popolnoma enostavno in samo po sebi umevno. Drugačna je pa reč, če imajo Čehi dve skupini. Vsaka socialno demokratična stranka mora priti na jasno, kakšno stališče ima zavzemati napram eni in drugi češki skupini.

Nemška socialna demokracija hoče to stališče določiti na svojem strankinem zboru. Naravno je, da imajo njeni sklepi tudi za ostale stranke pomen, ker je od njih odvisno vprašanje o vzajemnem razmerju socialno demokratičnih strank v Avstriji sploh.

Popolnoma umevno je, da hoče nemška socialna demokracija kakorkoli določiti svoje stališče v tem vprašanju, kateremu se tudi ostale stranke ne morejo izogniti. Vendar pa je naše mnenje, da se bo moral dobiti način za skupen strankin zbor, ker je problem preveč kompliciran, da bi se dal uspešno rešiti na osmih strankinih zborih.

Za jugoslovansko socialno demokracijo je to važno še iz posebnega vzroka. Ne glede na to, da je zaradi vse notranje politike intimnejša zveza potrebna, imamo narodno vprašanje, ki ni omejeno samo na Avstrijo, ampak se javlja enako tudi na Ogrskem. Jugoslovanska

konferenca, ki je pred dvema leti zborovala v Ljubljani, je izrekla željo, da se precizira stališče socialne demokracije cele monarhije v tem vprašanju. Do te zmožnosti pa drži pot le čez sporazum avstrijskih socialno demokratičnih strank. Že zaradi tega se bodo formalne težave, ki ovirajo doslej sklicanje skupnega kongresa, morale premagati.

Nemški zbor je sklican na nedeljo 29. oktobra v Inomest in bo zboroval najbrže pet dni. Za dnevni red so predlagane sledeče točke:

1. Konstituiranje zbora: a) volitev predsedništva; b) določitev poslovnika in dnevnega reda; c) volitev komisije za pregledovanje mandatov.

2. Poročila: a) strankinega zastopstva; b) kontrole; c) o parlamentarnem delovanju; d) o ženskem gibanju; e) o mladinski organizaciji.

3. Razmerje nemške socialne demokracije do bratskih strank v Avstriji.

4. Strankin tisk.

5. Volitev strankinega zastopstva.

6. Draginja živil in pomanjkanje stanovanj.

7. Brambna reforma v Avstriji.

8. Eventuelnosti.

Na dan pred strankinim zborom, 28. oktobra, ima ženska socialno demokratična organizacija svojo konferenco.

Košut oče in Košut sin.

Poročali smo že o deputaciji, ki je bila pred kratkim iz čezgledskega okraja pri Košutu s prošnjo, da vloži v parlamentu peticijo za splošno volilno pravico in o Košutovem odgovoru.

Nekatere posameznosti te epizode so pa tako zanimive, da jih moramo naknadno podati čitateljem.

Bilo bi seveda čudno, da gre socialno-demokratična deputacija sploh h Košutu, če ne bi zakon določal, da mora imeti vsaka peticija, ki se vloži v državnem zboru, podpis kakšnega poslanca. Ker pa v budimpeštanskem parlamentu ni nobenega socialnega demokrata, je bilo najbolj naravno, da je šla deputacija k poslancu svojega okraja, torej h Košutu. Koristno pa je bilo to tudi zaradi tega, ker je bil Košut na ta način prisiljen, da je vendar enkrat pokazal pravo barvo.

Ko je sodrug Kondor razlagal namen deputacije, mu je Košut segel v besedo in izrazil željo, da bi se v peticijo sprejela „supremacija (nadvlada) madjarstva“ — kakor smo že poročali.

Nato se je razvil sledeči, interesantni dialog:

K o n d o r: Ekscelenca, kar zahtevate, je nemogoče. Zahteva po madjarski supremaciji

je kompromitirana od tistih, ki sploh nočejo splošne volilne pravice. Če bi torej rabili to frazo, bi nas po pravici doletel sum, da je splošna volilna pravica tudi v naših ustih le farsa.

K o š u t: Drugače pa pojde težko. Tiste volilne pravice, ki jo je zahteval Lueger ne more zastopati Košut Ferencz.

K o n d o r: Ne razumem, ekscelenca, kako bi stvar, ki je sama po sebi dobra, mogla postati slaba le za to, ker jo zastopa antipatičen človek. Če bi bilo to mogoče, tedaj bi se vselej lahko najemali ljudje, ki so na slabem glasu, da bi kompromitirali vsako dobro stvar. Sicer pa je zahteva splošne volilne pravice starejša od Luegarja.

K o š u t: Ali pač veste, kdaj je bil Lueger rojen?

K o n d o r: Lueger je bil star triinšestdeset let, ko je umrl. Prišel je torej na svet nekako leta 1847. Splošna volilna pravica pa se je zahtevala že pred letom 1847.

K o š u t: Kje pa je bilo to?

K o n d o r: Vi veste tako dobro kakor jaz, ekscelenca, da se je zahtevala splošna volilna pravica že v francoski revoluciji.

K o š u t: Prav dobro. Ali to je bilo na Francoskem.

K o n d o r: Prosim, tudi pri nas se je razglasila splošna volilna pravica že pred Luegerjevim rojstvom.

K o š u t: Kdo pa je to storil?

K o n d o r: Slavni oče Vaše ekscelence.

K o š u t: Kje pa je storil to?

K o n d o r: V svojih spisih iz preganstva.

K o š u t: To delo sem izdal jaz. Kar mi je znano, pa ni v njem nič podobnega.

K o n d o r: Pač, ekscelenca. Kajti v spisih Ljudevita Košuta je izraženo temeljno načelo ogrske demokracije, načelo: „Enaka bremena, enake dolžnosti.“

Ko je prišlo tako daleč in je Košut očitno bil pritiran v zagato, so njegovi spremljevalci ostali nervozni. Jezili so se, klicali, da naj Kondor ne poučuje Košuta in nazadnje so z njim odšli. Pozneje pa je Košut še enkrat nagovoril Kondorja in dejal, kakor smo že javili, da bo pač vložil peticijo, ker je to njegova dolžnost, ali da bo napravil opazko v zmislu madjarske supremacije. To je potem res storil.

Jasnost je vedno dobra. In zdaj je vsaj jasno, kar je bilo doslej le domnevanje: Košut in njegovi somišljeniki nočejo splošne volilne pravice. „Nacionalni“ interesi imajo ubiti interese ljudstva. Splošna in enaka volilna pravica na Ogrskem se bo torej morala priboriti proti Košutu.

Pošljite naročnino, če je še niste!

nerazločne podobe, čuvstva, misli, ki so se vrstile druga za drugo. Nemir in žalost sta se umikala razkošni radosti in bilo je, kakor da leta po sobi jata nevidnih ptic, zadržanih z nežnimi krili sreč, tolažečih in pojočih o nečem, kar vzbuja v prsih neizrekljive misli in bodri sree z nejasnimi upi.

Materine prsi je polnila želja, da reče kaj dobrega tema dvema človekoma in vsem ljudem sploh, tiho se je nasmejala, opijanena od godbe.

Iščoč z očmi, kaj bi mogla storiti, je tiho odšla v kuhinjo in postavila samovar.

Ona želja je ni minila, razbijala je enakomerno v njenih prsih in nalivaje čaj je dejala vznemirjeno in zmedeno, kakor da bi s toplimi, ljubeznivimi besedami otirala svoje sree.

— Mi ljudje črnega življenja čutimo vse, ali sree naše se težko izraža; vemo da razumemo, ali povedati ne moremo, in pogosto se jezimo na naše misli. In celo na tiste se jezimo, ki nam jih zbuja, od sebe jih odganjamo. Življenje nemirno — od vseh strani nas bije in zbada. Oddehniti se hočeš . . . a misli ti bude dušo in ji ukazujejo — glej!

Nikolaj je poslušal, kimal z glavo in snajlil svoja očala, a Sofja je gledala nanjo s svojimi velikimi, na stečaj odprtimi očmi in pozabila na cigareto. Sedela je pri klavirju, napol obrnjena k njemu in se od časa do časa narahlo dotikala tipk s tankimi prsti desnice. Akord se je oprezno vpletal v govor matere, ki je urno oblačila čuvstva v preproste, pri-srčne besede.

NOVICE.

* **Tirolski namestnik baron Spiegel-feld** bo v kratkem demisioniral. Tako poročajo z Dunaja. Oficiozno dostavljajo, da je bil on tisti, ki je predlagal vladi, da naj odvzame trentinski občini posle prenešenega delokroga. Pozneje pa se je baje spomnil, da bodo Italijani zaradi tega dvignili velik hrup v tirolskem deželnem zboru, pa je preklical svoj predlog. Ta razlaga je na vsak način nekoliko prisiljena; kajti če je Spiegel-feld preklical svoj predlog, tedaj se menda ni bilo preveč bati italijanske obstrukcije. Bolj verjetno je, da hoče baron Gautsch ohraniti Italijane pri dobri volji, pa da pošilja zato Spiegel-felda v pokoj.

* **Delavske počitnice.** Praška tovarna gumbov Waldes & Cie. je svojim odjemalcem razposlala sledeči dopis: „Da nudimo delavstvu blagodejne učinke poletnih počitnic, smo se odločili zapreti tovarno v Vršovicah od 5. do 15. t. m. Prosim Vas, da sprejmete naše obvestilo v vednost in da nam izvolite sporočiti svoja cenj. naročila še pred to dobo, da jih moremo pravočasno izvršiti.“ Pri dobri volji podjetnikov se da brez škode za zavod urediti poletni odhidi delavstva, kar izpričuje ta dopis. Kdaj bo srečalo podjetnike po naših krajih to spoznanje?

* **V Zagrebu ni kolere.** Blagajničarka neke kavarne v Zagrebu je obolela ob sumljivih znakih, pa so jo takoj izolirali. Bakteriološka preiskava je pa dognala, da ne gre za kolero. Bolnica je že popolnoma okrevala in so jo izpustili.

* **Požar v Dornbirnu.** Zadnje nedeljo je nastal požar v Dornbirnu na Predarlškem, ki je zahteval tudi dvoje človeških žrtev. Zgoraj je neki trgovec in njegov brat pri gašenju. Požar je upepelil štiri hiše. V eni so bili socialno demokratični strankini prostori, v katerih je kljub velikemu naporu sodrugov vse zgorelo, med drugim bogata biblioteka, gledališka oprava in dragocena stara zastava. Organizacije so bile zavarovane, vendar je škoda še velika.

* **Silen vihar.** Včeraj ponoči je razsajal v kapošvarki okolici silen vihar; 12 streh je razkril, neštivilno dreves polo-mil in izruval. Med postajama Csic-sal in Köcse je razdejal železniški tir v dolžini 5 kilometrov in poškodoval železniški nasip.

* **Bogastva v beraških malhah.** Na cesti iz Belgrada v Topčider se je te dni zgrudil stari berač Pavlovič, ki ga pozna takorekoč vsak otrok v Belgradu. Ko so ga nekoliko okrepčali, so ga odpeljali na policijo, kjer so mu odpeli obleko, da bi dobil več zraka. Tu pa so opazili, da ima starček krog telesa privezano skoro 2 kg težko vrečo, napolnjeno s

— Sedaj lahko govorim o sebi, o svojih ljudeh . . . ker razumem življenje . . . umevam pa, odkar primerjam. Prej sem živel, a ni bilo s čim primerjati mojega življenja. Ljudje naše vrste žive vsi enako. A sedaj vidim, kako drugi žive, gledam, kako sem sama živel — grenki in bridki so spomini . . . a nazaj ne moreš, in če moreš — mladosti ne najdeš več . . .

Z globljim glasom je nadaljevala: — Mogoče ne povem vsega tako in tudi potrebno ni, da povem, ker sami veste bolje . . . A jaz govorim o sebi . . . sami ste me postavili poleg sebe . . .

Solze radostne hvaležnosti so zazvenele v njenem glasu; s smehom v očeh ju je opazovala in govorila naprej:

— Razkrila bi rada svoje sree pred vama, da bi izprevidela, da vsemu želim vse dobro, vse lepo!

— To vidiva! — je tiho dejal Nikolaj. — Vesel praznik ste nama napravili.

— Veste, kaj se mi zdi? — se je nasmejala mati. — Zdi se mi, da sem odkrila zaklad in sem postala bogata . . . Tako bogata, da lahko vse obdarim! Nemara se je zbudila le moja nespamet . . .

Ne govorite tako! — je resno dejala Sofja.

Svoje želje mati ni mogla zadušiti in jima je pripovedovala, kar je bilo zanjo novo in se ji je zdelo neizrečeno važno.

(Dalje.)

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

Naenkrat je šinila nad njeno glavo črna, nema ptica in odletela v daljo. Vstala je in od mraza drgetajoča po vsem životu se je odpravila domov, po nove udarce in nove kri-vice . . .

Poslednjič je vzdihnil glasen, ravnodušen in hladen akord in zamrl.

— Sofja se je okrenila in potihlo vprašala brata:

— Ali ti je všeč?

— Močno! — je odgovoril in se stresel, kakor da bi se bil ravnokar prebudil. — Zelo mi ugaja . . .

V materinih prsih je pel in trepetal odmev spominov in še bi poslušala godbo. Od strani se ji je prikradla misel:

— Tako živita . . . brat in sestra, prijateljsko, mirno . . . Godba . . . Ne prerakata se, žganja ne pijeta in se ne prepirata za prazen nič . . . Ne žalita drug drugega kakor ljudje črnega življenja . . .

Sofja si je urno našla cigareto. Mnogo je kadila, skoro nepretrgoma.

— To je najljubša stvar pokojnega Kostje! — je dejala in udarila rahel, žaloben akord. — Kako rada sem mu igrala. — Kako do- vzeten je bil za vse . . .

— Na svojega moža misli . . . — si je mislila mati. — In smehlja se . . .

— Koliko sreče mi je dal ta človek . . . — je tiho govorila Sofja in spremljala svoje misli z lahкими glasovi strun. — Kako je znal živeti . . . Neprenehoma je v njem gorelo veselje, otroško, živo veselje . . .

— Otroško . . . — je ponovila mati sama pri sebi.

— Da-a! — je dejal Nikolaj in si gladil brado:

— Vriskajoča duša! . . .

Sofja je vrgla vstran konec cigarete, se obrnila k materi in jo vprašala:

— Ali vas ne moti moje razbijanje?

Mati je odgovorila z lahko jezo, ki je ni mogla pritižiti.

— Ne vprašujte me . . . ničesar ne raz-umem . . . tu sedim in premišljam zase . . .

— Ne, morate razumeti! — je dejala Sofja. — Ženska mora razumeti godbo . . .

zlasti, če ji je težko okolo srca . . .

Krepko je udarila po tipkah in odzval se je glasen krik, kakor da bi slišal človek strašno vest, ki ga je udarila v sree in mu iztrgala ta zvok. Preplašeno so zatrepetali mladi gla-sovi in se urno izgubljali; znova je zadonel jezni glas in vse prevpil . . . Nesreča se je zgodila, ki pa ni izvala v življenju tožbe, am-pak jezo . . . Potem se je oglašal ljubezniv in silen glas in zapel lepo, preprosto pesen, pri-govarjajoč in vabeč. Užaljeno in zamolklo so zabučali glasovi basovih strun . . .

Dolgo je igrala in stresala mase pevajočih glasov, vznemirjajočih mater, zbujačih v njej vprašanje — o čem govori godba, snujočih

papirnim, zlatim in srebrnim denarjem ter nikljem v skupni vrednosti 100.000 dinarjev! Novci so bili deloma že plesnjeni in zeleni. Berača so prenesli v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. — V Sarajevu so pa te dni našli v pasu pri nekem 70 letnem mohamedanskem prosjaku vrečico bakrenega denarja — vsega skupaj kakih 300 K. Revni skupih je zbiral novce dolgo let in jih spravljaj, sebi pa ni privoščil ničesar, dasi je čisto oslabel; živel se je z odpadki jedil, ki jih je pobiral, kjer je mogel.

*** Žalovanje in humor.** Tatvina v Luvru je povzročila v Parizu tako senzacijo, da je potisnila zanimanja za vse druge zadeve v kot. Nekemu pariškemu humoristu je to dalo povod za pikro šalo, katero je sporočil „Berliner Lokalanzeiger“ v dopisu, v katerem pravi ironično: „Kje tiči Monna Liza? V ministrstvu za zunanje zadeve, ali pa v kakšnem drugem ministrstvu. Caillaux (francoski ministrski predsednik) je popolnoma dosegel svoj namen. Na Maroko ne misli danes živ krst, zato pa je Monna Liza v vseh ustih. Zdaj pridejo gospodje lahko povsem mirno z neprijetnimi dejstvi glede na maročansko vprašanje na dan. Kadar se objavijo pogodbe, se bo tudi Monna Liza zopet prikazala in radost zaradi odkritja bo zarotila vihar zaradi berlinske mešetarije. Če se pa berlinska pogajanja še močno zavlečejo, se bo morala pač še mileška „Venera“ ukrasti.“

*** Tatvina v kodanjskem muzeju.** Danski časnikar Helsen, ki je sotrudnik lista „Riget“, je hotel dokazati, da je tudi drugod mogoče, kar se je zgodilo v pariškem Luvru. Bridka šala se mu je popolnoma posrečila. V četrtek popoldne, ko je bil državni muzej odprt občinstvu, je ukradel skoraj četvrtini meter veliko staro holandsko sliko, ne da bi bil kdo kaj opazil, pa je z njo neoviran zapustil muzej. Oddal je sliko v uredništvo, odkoder so takoj telefonirali muzejskemu ravnateljstvu, da so dobili vest o tatvini dragocene slike. Ravnateljstvo se je zahvalilo in obljubilo preiskavo. Čez eno uro pa je naznanilo uredništvu, da ni izginila nobena slika in da je morala biti redakcija mistificirana. Tedaj pa je uredništvo poslalo sliko strmečemu ravnateljstvu, v listu pa objavilo dogodek. Oficijozno so sicer demantirali vest, vendar pa nihče ne dvomi, da je resnična do pike.

*** Tri osebe utonile.** Na tragičen način so v petek našle tri osebe: Mati, sin in hči smrt v valovih. V malem morskem kopališču Deap nedaleč od Kolberga ob Vzhodnem morju se je zjutraj kopala vdova za župnikom Herold iz Friedenava pri Berlinu v ženskem oddelku. Njen starejši sin, ki se je kopal v moškem oddelku, je naenkrat zaslišal klice na pomoč. Najprej je mislil, da gre za šalo, ko pa so se klici ponovili, je pohitel na žensko stran, kjer se je pravkar njegova mati pogrezala. Hipoma je bil pod vodo; nihče pa ne ve, kaj se je godilo v globočini — na površje ni prišla več ne mati ne sin. Hči, ki se je bila že nakopala, je opazila dogodek, ko sta se mati in sin pogrezala, pa je planila za njima v morje, ki je pogoltnilo tudi njo.

*** Samomor petkratnega morilca.** Sedemindvajsetletni Viljem Gunderlach s Hesenškega, ki je pred letom pobegnil v London, se je te dni vrnil v vas Bendel, pa je umoril svojo ženo, njene starše, njenega brata in njeno sestro. Njega pa so potem našli mrtvega na polju blizu vasi. Ustrelil se je z revolverjem v usta.

Bohinjska stran.

Piše —st—

V vročih dneh junija, julija, avgusta in septembra polete prav radi, zlasti mestni ljudje ven v gore, ali prej v gorske kraje, da občudujejo lepo naravo, ali da se naučijo svežega zraka, ki je znamenito krepčilo človeku obsojenemu da živi v mestnih zatohlih prostorih. Nad vse prijazna in splošno priljubljena zato je naša Gorenjska. Bled je „širokoznan“. Mišeno jezero razveseli prišleca, kopelj v njem ga osveži, nekoliko vožnje v ladji po jezeru pa napravi razpoloženje, da je v srečo in duši tista zadovoljnost, po kateri prav čisto zaman hrepenimo. Bled je splošno priznana letovišče. Od blizu in daleč prihajajo po leti tuji in domačini. . . . Žirovnica z okolico, Radovljica z okolico, Jezersko, Kranjska gora — sami kraji, ki jih obišče po letu, kdor more. V zadnjih časih, zlasti odkar je oživetljena druga zveza s Trstom, so se pa odkrile krasote Bohinja. Dokler ni tekla z Jesenic proti Goriški železnici, se je malo vedelo za Bohinj. Turisti so ga pač posečali z vso vnetostjo se kopali v jezeru, uživali gorski zrak Bohinja, občudovali slap Savice ter obiskovali bližnje gore in znamenitosti kakor Črno prst, Skrbino, Krn, Triglava očaka, sedmero triglavskih jezer . . .

Odkar pa teče Lukamatija z Jesenic mimo Bleda skozi Bohinjsko Belo, Nomenj, Štange v Bohinjsko Bistrico, pa se število obiskovalcev Bohinja množi da je kar veselje. Delajo se tudi koraki, da bo Bohinj tudi manj pre-

*** Železniška nesreča v Ameriki.** Na železnici Lehigh-Valley v gorovju Blue Mountains je skočil iz tira vlak, v katerem so se vračali veteranci z neke slavnosti iz Rochester v Novi Jork. Štirje vozovi so padli čez nasip v globok jarek. Iz razvalin so potegnili 37 mrtvih. Več kakor 20 oseb je ranjenih.

*** Eksplozija v Ameriki.** V mestu San José v Kostarici (mali republiki v Srednji Ameriki) je eksplodiralo vojaško skladišče. Pet vojakov in deset civilnih oseb je ubitih. Tudi materialna škoda je zelo velika.

„Šiba božja“.

Po uradnih podatkih angleške vlade je stala vojna z Buri 5 milijard in 575 milijonov kron. Če pristejemo še vojne izdatke Burov je stala angleško-burska vojna ogromno svoto 6 milijard in 250 milijonov. Številka je tako orjaška, da si je človek ne more dobro predstaviti. Za boljše umevanje navajamo sledeče številke. Za navedeno svoto bi se dale urediti naslednje naprave:

100 modernih mest, vsako s tisoč hišami, vsaka hiša z vrtom po 25.000 kron	2.500 mil. K
2 milijona starostnih penzij po 625 000 K	1.250 „ „
1000 javnih nasadov po 6250 K	625 „ „
50.000 delavskih hiš s 5—8 sobami, kopalno sobo in vrtom, vsaka po 10.000 K	500 „ „
50.000 vrtnih igrišč po 6250 kron	313 „ „
1.250 znanstvenih zavodov po 250.000 K	312 „ „
100 zavetišč za osebe brez stanovanja, vsako po 1.250.000 K	125 „ „
500 bolnic po 250.000 K	125 „ „
200 višjih šol po 625.000 K	125 „ „
100 javnih knjižnic po 500.000 K	50 „ „
100 javnih kopališč po 500.000 K	50 „ „
200 ubožnic po 250.000 K	50 „ „
50 sirotišnic po 1.250.000 K	62 „ „
20 šol po 1.250.000 K	25 „ „
2000 rešilnih čolnov po 18.750 K	47 „ „
100 plavajočih bolnišnic za moranje po 250.000 K	25 „ „
10 morskih zdravilišč po 2.500.000 K	25 „ „
1000 ljudskih kuhinj po 25.000 K	25 „ „
20 rodbinskih zavetišč po 1 mil.	25 „ „
250.000 K	25 „ „
Skupaj	6.250.000.000

Če računamo dnevno mezdo človeka po 5 kron na dan, in če vzamemo, da je vsak človek — vstevši otroke, starce in bolnike — za delo sposoben, bi morali vsi Slovenci od kraja delati 2000 dni t. j. šest let, preden bi zaslužili navedeno svoto. Iz teh števil je jasno razviden ves „blagoslov“, ki ga deli militarizem modernim narodom. Vse kulturne in gospodarske naloge se zanemarijajo, le da se redi kapitalistični moloh, ki služi obrambi kapitalističnih privilegijev. Paradiž na zemlji si lahko ustvarijo ljudje, če porabijo omotične svote, ki jih leto za letom požira militarizem, za povzdigo delavskega razreda, za zboljšanje blagostanja.

Ljubljana in Kranjsko.

— Deželno sodišče je zavrnilo naš ugovor proti konfiskaciji „Zarje“ štev. 59. Tudi senatu, ki je ustregel predlogu državnega pravdnika gosp. Pajniča, se je zdelo, da naša skromna notica obsega žalitev veličanstva in pa sramotenje armade. Dr-

žavnemu pravdnistvu se ne čudimo nič. Konfiskacijska praksa v Ljubljani je postala taka, da mora zatreti vsako naivnost v uredništvih in nobena zaplemba nas ne more poslej presenetiti. Notica, ki jo je državni pravdnik v „Zarji“ zasegel, je izšla v nešteti avstrijskih listih. Mi nismo naročeni na stenografski zapisnik ogrskega državnega zbora in takih vesti, ki niso v stiku z delavskim gibanjem in tudi nimajo velikega političnega pomena, nam ne poročajo iz Budimpešte. Posneli smo jo torej po avstrijskih časopisih, ki nam prihajajo večinoma prej v roke kakor budimpeštanski. To je bilo tudi razvidno iz notice, ki ni imela oblike originalnega poročila. Odkod naj bi jo bili torej dobili, če ne iz nezapljenih listov — zakaj zapljenih tudi nam ne dostavljajo. Ali kar n. pr. v obeh graškega državnega pravdnika ni nevarno, smatra ljubljanski za dinamit pa hiti obvarovati državo. Morali smo torej spoznati, da živimo v Ljubljani na izjemnih tleh. Ali začudili smo se senatu, ki je našel v naši notici vse tiste strahote, o katerih je govoril državni pravdnik. Ne moremo si kaj: Razlogi sodišča nas niso prepričali. Senat si je pomagal s tem, da je govoril o namigavanju in o zvezah, ki se dajo konstruirati med posameznimi stavki. Zdi se nam, da prihaja jurisdikcija na pregladka tla, kadar začne operirati s takimi argumenti. Zastopnik ugovora s. Etbin Kristan je prosil za razveljavljanje konfiskacije zlasti zato, ker omajujejo take zaplembe varnost vsega žurnalističnega izražanja. Če se konfiscira, kar se eventualno lahko čita iz kakšnega sestavka, tedaj kmalu ne bo znal noben časnikar več pisati, ker ne bo varen, da ne bo kakšen Argus smatral njegovih resnih besed za ironijo pa nahajal v njih direktno nasprotje onega, kar je res hotel povedati. Pravorek sodišča nas je torej resnično razočaral.

— Ljubljane ni med tistimi mesti, za katere je določen znižan tarif za dovoz živine in mesa. To znižanje je namreč med onimi koraki, ki jih je vlada storila „zoper mesno draginjo“. Lepo je opazovati, kako si sedaj liberalci in klerikali vzajemno očitajo, kdo da je kriv te izjeme. Posebno zabaven je v tem oziru „Slovenec“. Ta je namreč že dekretiral, da je kriv samo poslanec dr. Ravnihar. Naša naloga ni, da bi zagovarjali poslanca, ki ni naš in ki menda sam ve, kako se ima braniti. Nikakor pa ne moremo dopustiti, da bi gospodje klerikali hinavsko odklanjali svojo krivico, ki jo sami smatrajo za krivico. Znižani tarifi so dovoljeni, ali „Slovenec“ dobro ve, da je to znižanje dovoljeno od pogojev. Vlada namreč zahteva, da znižajo tudi občine v enaki meri tržne in klavniške pristojbine. Ta pogoj je bil naznanjen občinam in razglašen. Med dunajsko občino in vlado so bila zaradi tega velika pogajanja, o katerih se je toliko pisalo, da ni mogel tega nihče prezreti. Za mesta, ki so izpolnila pogoj vlade, je dovoljeno znižanje tarif; med temi mesti pa ni Ljubljane, enostavno zato ne, ker ima Ljubljana občinski svet na dopustu. Ima pač izvoljene občinske svetovalece, nima pa občinskega sveta. Gospodje klerikali menda vedo, zakaj da ga nima, saj je gospod Pegan, kateremu je deželna vlada priznala odločilno moč za njegov ugovor proti občinskim volitvam, v precej tesnih stikih s klerikalno stranko. Če torej smatrajo klerikali za krivico, da Ljubljana ni deležna znižanih tarifov in če imajo kaj tistega aparata, ki se imenuje vest, tedaj bi jih moralo tam notri precej griziti. Drugo vprašanje pa je, kako je

gospod Laschan ravnal v tej zadevi. Občinski svet razpravlja javno, pa se vsaj ve, kaj da dela. Seje svetovalecev gospoda Laschana niso javne, pa se vsled tega niti ne ve, če so se ti gospodje sploh pečali z zadevo. V moralnem oziru je to največja škoda, ki jo povzroča sponzija avtonomije. Občina posluje, ali razven tistih par svetovalecev za silo ne ve živ krst, kako posluje.

— Izlet tržaških sodrugov. Iz delavskih krogov nam pišejo: „Vest „Zarje“, da pridejo naši tržaški sodrugi v nedeljo, 3. septembra v Ljubljano, je razveselila vse zavedne delavce v Ljubljani. Vse želi, da bi se tudi ta slavnost obnesla tako imenitno kakor izlet zagorskih in hrastniško trboveljskih sodrugov. Vsi pa čutimo, da ne more odbor sam delati čudežev in da je zato naša naloga storiti vse in napeti vse moči, da bo sprememba resen in dostojen. Saj ni treba, da bi se igrali slepe miši, pa si zato kar povejmo: Ne gre le za to, da bodo tržaški sodrugi zadovoljni z nami in da odnese iz Ljubljane prijetne spomine, ampak tudi sami hočemo doseči uspeh, da homo zvečer, ko se poslovimo od Tržačanov, zadovoljni sami s seboj in ponosni na svoje delo. Glavno nalogo ima odbor. On more voditi akcijo, ali pomagati moramo vsi, vsak po svojih močeh. Če stori vsak v množici le kaj malega, je na koncu vendar opravljeno veliko delo. „Zarja“ nam bo v tem oziru gotovo pomagala, da bo pravočasno objavila ves program, odbor pa bo dajal potrebna navodila. Če pa ima kdo med sodrugi kakšno dobro misel, naj se oglasi z njo pri odboru, tudi če ni sam odbornik. Več glav več ve, več rok več opravi. Čas je res kratek, ali tudi v teh kratkih dneh se lahko mnogo stori, če se dela sistematično. Dobre volje pa je med delavci toliko, kolikor si je le more kdo želeči.“ — Razume se, da bo „Zarja“ drage volje objavljala vse, kar se tiče izleta.

— Pevski odsek „Vzajemnosti“ ima začeti s torkom vsak dan vaje. Z ozirom na prihod Tržačanov opozarja vse člane, da je potrebna polnoštevilna udeležba, zlasti zato, ker se je sestavil za nedeljo poseben spored. Odsek je prepričan, da se bodo sodrugi pevcu radovoljno odzvali vabilu, da nastopi zbor častno pred gosti. Prva vaja je v torek večer.

— Godbeni odsek „Vzajemnosti“ nastopi prvič na ljudski veselici, ki bo ob priliki izleta Tržačanov v nedeljo popoldne na vrtu „Narodnega doma“.

— Pri kopanju utonil. V petek popoldne je utonil v Išci 16letni zidarski vajenec Peter Rebolj iz Vrbljen pri Ljubljani. Mladenček se je v vodi zapletel v travo, iz katere se ni mogel več rešiti. Že mrtvega je v vodi opazil posestnikov sin Alojzij Križman ter o nesreči javil dalje. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so ponesrečenčev truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— Brezobziren avtomobilist. Posestnik Alojz Kunaver je vozil s svojo vprego iz Šiške proti Dravljam po državni cesti. Kakega linpol kilometra pred Sp. Šiško privozi od St. Vida sem z največje hitrosti neznanzi avtomobilist; Kunaverjev mladi konj se je te vožnje tako ustrašil, da je skočil v stran in zlomil soro pri vozu. Ko se je Kunaver trudil konja pomiriti, je tudi on dobil kožne odrtnine na desnem dlanu. Neznani avtomobilist je pa drvil svoj voz naprej, ne da bi se bil količjak zme-nil za to nesrečo.

možnim pristopen. Uvedba omnibusov od postaje Bohinjska Bistrica do jezera Zlatoroga je bila v vsakem oziru dobra misel.

Ker ima tudi delavski človek pravico, da se naučijo dobre grake in da vidi znamenitosti svoje domovine, ne bo odveč, da narišemo izlet iz Ljubljane v Bohinj . . .

Iz Ljubljane v nedeljo z vlakom ob 5:47 zjutraj. Na Jesenicah je prestopiti v goriški vlak, ki je prišel iz Koroške ob 7:55. Ob pol devetih smo že v Bohinjski Bistrici. Tam čakajo omnibusi in fiakarji. Omnibus, ki ima kočijaža z lično čepico, vozi iz Bistrice k jezeru (Hotel sv. Janez), za 60 vin., v Hotel sv. Duh za 70 vin., v Hotel Zlatorog (na koncu jezera) pa za 1 K za osebo. Sedimo vanj ter mu plačamo eno krono, da nas popelje k Zlatorogu. Kočijaž zatrobi s svojo trobentico, kar nas spominja na poštni rog in poštno zvezo, dokler ni bilo železnice. Odpeljemo se. Hotel za hotelom se vrsti v Bistrici. Najlepši so oni družbe „Triglav“. Vse polno letoviščarjev povsod. Rdeče zastave s cvetko planinko kažejo na kopališče „Danico“, kjer se bistriški gostje (letoviščarji) kopljejo. Ob penečem zeleno se barvajočem potoku pelje pot dalje skozi romantični Bohinj. Ob potu se tupatam pokaže kaka vasica — kmalu smo pri jezeru. „Hotel St. Johann“ se pokaže . . . Na levi strani. Na desni pa cerkva in vasica Stare Južine.

Hotel St. Johann je last verskega zaklada, kateremu pripada malone pol Bohinja. V njemu ima hotel Dunajčanka gospa Stöhr, katere mož je slikar in poseduje malo dalje ob levem kraju ceste romantično vilo, kjer slika

in riše. V Hotelu St. Johann je nad 100 sob, ki so vse oddane tujcem. Drago je tam. Glavno so v njem bogati ljudje. Imajo vse, česar pozele. Pošta je v hotelu. Na jezeru je lepo urejeno kopališče. Po parkih okrog znamenito urejena zabavišča.

Od hotela St. Johann se peljemo dalje. Kmalu vidimo Prosenčovo vilo, poleg nje pa: Hotel pri sv. Duhu. Na verandi same duhovniške, ob cesti duhovniške. Kočijaž nam pokaže, da je to hotel za duhovne, pa je od letos splošno pristopen. Ima lepo lego, Kopališče je tudi na prav ugodnem kraju. — Zanimivo je, da so fiakarji iz Bistrice precej hudi na „farje“; bil sem priča, ko se je eden na nekega duhovnega gospoda strašno jezil, ker mu sploh ni hotel plačati takse za vožnjo.

Od hotela pri sv. Duhu naprej je cerkva sv. Duha.

Peljemo se dalje. Ob desni jezero, na levi gozdovi. Kmalu zavije voz s ceste na stransko pot, nad katero je obešena velika tabla: Hotel Zlatorog. Kočijaž zatropi, že smo pred ličnim planinskim hotelom: Zlatorog . . . Gospodar Rauhekar, prileten mož s prijaznim obličjem, z belimi lasmi kakor sneg na prav zanimivi glavi, nas že pozdravlja.

Zlatorog! Znana pravljica se budi. Pogled na visoko gorovje kroginkrog — kmalu privede fantazija celo vrsto slik, ki jih je mojstrsko opisal Baumbach.

Začuje se bobnenje. Slap Savice! Hajd na noge. Ob bistri Savici dobrih petdeset ur in že smo pred veličastnim „slapom Savice“. Na klopih posedemo in občudujemo res prekrasni

slap. Korajžnejši lezejo dol na skale k slapu in srkajo ledeno-mrzo Savico. Razpoloženje je izborno. Težko se je ločiti. Po senčnati poti ob divni Savici nazaj do „Zlatoroga“ Zopet je tu prijazni gospodar in čili natakari. Če ni preveč gostov, dobiš kmalu kaj potrebnega pod zob. Po okrepčanju pa na jezero.

Lepo je blejsko jezero — ali še lepše, romantičnejše je bohinjsko. Visoke gore na vseh straneh, neizmerna globina v jezeru — tihoča pa veličastna tako, da strmiš v krasno naravo, občudujoč jo, veseleč se je. radujoč se lepe prilike, ki jo imaš . . .

Naenkrat začuješ „juhuu“ — enkratni, dvakratni, celo sedemkratni odmev sledi veselemu klicu razradočenega srca.

Ob šestih zvečer zopet zatrobi kočijaž omnibusa, ki ta dan poslednji odhaja od Zlatoroga.

Težka je ločitev — ali kje denar, in kje za delavca potrebni čas, da bi se vsaj nekaj dni veselil prelepe narave?!

Ob 8. oddrda vlak iz Bistrice — ob polnoči smo v Ljubljani. Ves teden in še dlje, dlje nas razveseljujejo spomini na nedeljski izlet. V duši pa se budi glasnejše zavest, da je res razdelitev človeške družbe krivična, ki je dala le mali peščici pravico in možnost dobro se imeti — ostalim brezštevilnim množicam pa le trpljenje in pomanjkanje.

Socialna demokracija hoče preosnovitev te krivične človeške družbe. Kdo je ne želi, kdo noče boljših, srečnejših časov? Delujmo! Bo-dočnost mora biti naša!

— **Težka poškodba.** Jože Rode, posestnika sin iz Stare Vrhniče, je peljal na Vrhiški cesti prazno trugo domov, na poti se je pa vsedel vanjo neznan človek in ker se je bil težak, se je truga prevrnila in Rodeta na glavi nevarno poškodovala.

— **Tržič.** Sodrugu Bukovniku je odbor „Podpornega društva čevljarških pomočnikov“ poslal sledeče lepo pismo, ki pokazuje prvič, da slavni veljaki tega odbora ne znajo pisati, drugič da ne poznajo pravil svojega društva, tretjič da nimajo pojma o razliki med političnimi strankami in nepolitičnim podpornim društvom. Pisemce podajamo za zabavo našim čitateljem. Glasi se: Gospodu Jožetu Bukovniku. Odbor podpornega društva izučnih čevljarških pomočnikov v Tržiču je sklenil dne 20. avgusta t. l. glede škode, katero povzročuješ društvu s tem, ker pišeš v časopisu „Zarja“ čez dobrotnike našega društva — da si izključen. Ako pa Te je volja, se lahko pritožiš pri društvenem Razsodišču, ako pa Te ta tudi izključi pa pri obnem zboru, kateri Ti lahko z večino glasov odpusti in Te zopet sprejme za člana, ker si že 10 let član. Ako pa ne prenehaš pisati v časopise, potem seveda ne pomaga prošnja nič več. Za zdaj si radi škode, katero delaš s svojimi pisarijami društvu, izključen, kar je sklenil odbor. To traja do obnege zбора ali pa še tudi dalje, ako nečeš prenehati s pisanjem in vložiti prošnje za Razsodišče ali pa za obni zbor. — Tržič, dne 20. avgusta leta 1911. — Odbor.

— **Obesil se je.** Dne 21. t. m. se je žena mesarja Florjana Silarja v Stražiščah zaradi neke malenkosti sprla s svojo tačso ter jo tudi nekaj osuvala. Ko je prišel Florjan Silar zvečer domov, mu je mati tožila, da je njegova žena surovo postopala z njo. Razjarjen vsled tega je dal Florjan Silar ženi par zausnic, nakar ga je tudi ona udarila z neko trdo rečjo. Ko so starši Silarjeve žene zvedeli za ta spor, so prišli na njegov dom ter svojega zeta pošteno ozmerjali. Tem psovkam se je odtegnil Silar s tem, da se je vrnil v svojo hišo. Drugo jutro je še krmil svojega konja, ob pol sedmih zjutraj pa ga je našel šestletni sin sedmih v hlevu obešenega. Vsi poizkusi, da bi ga zopet oživili, so ostali brezuspešni. Vzroki samomora so bili večkratni domači prepiri in mogoče tudi denarne zadrege. Truplo so prepeljali v šmartniško mrtvašnico.

Elektrokinematograf „Ideal“. Spored za ponedeljek 28. avgusta: Toni na umetniški poti. (Komično). Japonske pokrajine. (Prekrasen naravni posnetek.) Bikoborba. (Jako komično). Radgrune. (Kinematografija v barvah. Igrajo člani Comedie Française. Moric v zadregi. (Jako komično. igra Prince). Dodatek k večernemu sporedu. Fuzinar. Ponedeljek in četrtek pri večernih predstavah igra popolna godba „Slovenske Filharmonije“.

Prof. dr. K. Braun pl. Fernwald na Dunaju, piše: „O znanih in gotovo odvajajočih učinkih naravne Franc Jožef-ove greutice sem se zelo mnogokrat prepričal in priporočam nje uporabo najboljše bolnim ženskam.“

Štajersko.

— **Trbovlje.** To kar smo davno prerokovali, se pričenja sedaj uresničevati. Nekateri predpostavljani v rudniku se polagoma razvijajo v pravcate biriti. In zakaj? Na to vprašanje je prav lahak odgovor. Oni namreč dobro vedo, da strokovna organizacija rudarjev v Trbovljah ni taka, kakršna bi morala biti in kakršna bi lahko bila. To je za to gospodo povoda dovolj, da si dajo rasti greben bolj kakor bi bilo treba. Poleg ošabnosti diči nekatere izmed teh gospodov še prav hribovska neotesanost in sirovost. Da seznanimo javnost vsaj deloma z „idličnimi“ razmerami, ki vladajo v trboveljskem rudokopu, naj služi danes sledeča slika za primer: V rudnikih je vkoreninjena stara rudarska navada, da vsakdo, ki pride v jamo v kraj, kjer se nahajajo rudarji pri delu, pozdravi delavce s stari rudarskim pozdravom. „Dobro srečo!“ ali „Glückauf“. Ta navada se izvršuje povsod in velja za vsakogar brez izjeme, torej tudi za uradnike, ki se po tem tudi ravnaajo. Toda po mnenju obratnega vodje Vojtiha naj bi kar naenkrat za Trbovlje veljala v tem oziru izjema. In ker se delavci nazorom imenovanega obratnega vodje nočejo podvreči, je postal tako brutalen, da je začel delavce vsled tega pretepavati. Tako je pred kratkim nekemu jamskemu tesarju, ki se je nahajal v rovu na delu, pri svojem obisku, potem ko ga je nahnulil, zbil klobuk z glave, in sicer samo zato, ker dotični tesar tega prišlega suroveža ni prvi pozdravil. Zahtevati od delavcev, ki se nahajajo pri delu v jami, da bi se po tem ozirali, če ne prihaja kak predpostavljene, da bi ga brž pozdravili, je bilo rečeno, neumnost, posebno ker morajo delavci obračati vso pažnjo na delo, ki ga izvršujejo in vsled vladajoče teme ne morejo niti vedeti, kdo da prihaja. Toda ta predpostavljene se ne obnaša samo v jami, kjer ni drugih prič, tako rabiato, temveč tudi zunaj jame. Tako je na ravni kar povedano sirovost izvršil v kratkem še drugo. Tudi neki mlajši delavec, ki je vpislen v snažilnici svetilk, je moral ob-

čutiti vsled istega „delikta“ olikano pest tega gospoda. Dotičnega fanta je še povrh vsega spraskal po obrazu, tako da je bil takoj ves krvav. Po našem mnenju je zgrešil obratni vodja Vojtiha svoj poklic; veliko boljše bi mu pristojal poklic krotilec divjih zverin v kakšni menažeriji ali v cirkusu, ker ima za tako rokodetstvo vse potrebne lastnosti. Sicer pa je rudarsko tajništvo v Trbovljah napravilo vse potrebne korake pri rudniški oblasti, ki bo tega gospodka poučila, kako je treba občeavati z delavci, ki morajo opravljati težka in nevarna dela tudi zato, da dobiva tak obratni vodja prav mastno plačo na njihov račun, dočim morajo delavci pri težkem delu stradati. Rudarji, v organizacijo!

— **Zopet nezgoda v rudniku.** Dne 23. t. m. je padel rudar Alojz Sotlar v Trbovljah v rov ter si težko ranil glavo. Po nesrečenca so odnesli v bolnišnico. Tako gre to po vsti v Trbovljah. Kaj je mar podjetnikom, če se iz enega rova pripelje rudar popolnoma omamljen, iz drugega napol ubit ali celo mrtev, in če ga v tretjem fantolinski preganjač pretepa! Saj je človeško meso cenejše nego železni stroj. Rudarji, spoznajta, da vas smatrajo za čisto priprosto tovarno živino ter da ste popolnoma brez moči vpričo teh krivic. Če se pritožujete pri oblastih, vas smatrajo za nezadovoljneže. Organizirajte se! In z združenmo močjo delajte na to, da se uvede prepotrebno rudniško nadzorstvo.

— **Ponesrečen rudar umrl.** Osemnajstletni rudar Grabner, o katerem smo poročali, da je vsled dušilnih plinov v jami ponesrečil, je dne 22. t. m. v bolnišnici umrl. Zdravniki so „konstatirali“, da ga je spravila pljučnica v grob. Zdravniki morajo poznati svoj poklic, ali vendar: odkod je prišla ta pljučnica? Mladenič je bil žrtev nemarnih razmer v jami in delavstvo dobro razume, da mu hočejo prikrivati resnico, da ne bi javnost zvedela, koliko žrtev požira rudnik za profit oderuških milijonarjev.

— **Žganje povzročilo smrt.** Kakor poročajo iz Krškega, je v ondotni bližini začela goriti hiša in gospodarsko poslopje posestnika Ivana Butkoviča. Neki Jane je jako marljivo pomagal gasilecem. Sredi najhujšega požara mu je pa ponudil njegov jerob J. Božič veliko steklenico žganja, ki se je v hipu razpočila. Žganje, ki se je vnelo, se je razlilo na nesrečno žrtev. Franc Jane je izdihnil vsled težkih opeklin dne 22. t. m. Na tako nenavaden način še alkohol ni moril.

— **Zločinski alkohol.** Iz Celja poročajo: Minolo nedeljo so popivali pri gostilničarju Fr. Novaku pri Sv. Janezu nad Prožnim Ivan Lah, Anton Piuter in drugi. Proti 9. je prišlo do pretepa, pri katerem je potegnil Lah svoj žepni nož in A. Pintarja parkrat tako močno sunil v prsa, da se je isti onesvečen in smrtno ranjen zvrnil. V brezupnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico v Store, morilec pa so izročili okrožnemu sodišču v Celju. Tako je zahteval nesrečni alkohol že zopet dve žrtvi: enega je spravil v prezgodnjo jamo, drugega v sramotno ječo!

— **Napad.** V torek dne 22. t. m. zvečer ob 9. je šel Leopold Černko, težak v Dogošah, po občinski cesti domov. Kar naenkrat ga nekdo od zadaj napade in ga s hodom tako po glavi udari, da je Černko padel na tla in nezavesten obležal, dokler ga niso sosede našli in spravili na dom.

— **Ogenj je upepelil** dne 24. t. m. vsa gospodarska poslopja gostilničarja Kumerja v Slov. Bistrici. Zgorelo je tudi nekaj glav goveje živine in svinj. Goreti je začelo okoli 11. dopoldne v smetišču. Hrup je bil tem večji, ker je bil v Bistrici ravno sejm in ker se je bilo bati, da se radi hudega vetra ogenj hitro razširi. Bistriška požarna bramba je bila takoj na licu mesta.

— **Roka v mlatilnem stroju.** V sredo dne 23. t. m. je pomagal 71letni prevžitkar Gregor Leskovar pri posestniku Antonu Kacu v Oglencih pri mlatitvi s strojem. Po neprevidnosti je zašel Leskovar z desno roko v mlatilni stroj, kateri mu jo je do členka zmečkal. Težko ranjenega so takoj odpeljali v mariborsko bolnišnico.

— **Tudi lovec.** Iz Celja poročajo: Pred dnevi je šla Jelena Vrečar s svojimi otroci v gozd nabirat razna zelišča. Komaj 10letni sinček se je oddaljil in splezal na nek hrast. Čez nekaj časa je zapazil lovski nadzornik Zupanc iz Celja v hrastovem vrhu neko gibanje; postavil je puško in pomeril — ali k sreči je puška odpovedala. Zupanc je vzel svoj „plen“ drugič na muho, na kar je začel deček jokati in vpiti. Neprevidni lovec je spoznal svojo pomoto, mislil je namreč, da bo dobil kakega ptiča.

Koroško.

— **Zakon katoliškega duhovnika.** Župnik Askanius baron Zucco Curcagna je pred leti zapustil Avstrijo, postal hesenski državljani pa se je l. 1906. v Frankobrodu oženil. Ali čez par mesecev je na skrivaj zapustil ženo, se vrnil v Avstrijo in postal župnik v Lasnici ob Muri. Zapuščena žena je tožila, da ji plača alimente in sodišče ga je obsodilo, da ima pla-

čati 250 mark vsakega četrta leta. Prebrisani pop pa je odgovarjal, da se kot katoliški duhovnik in avstrijski državljani „ne sme smatrati za oženjenega“ in če ni oženjen, mu tudi ni treba plačevati alimentov. Žena je na to predlagala pri celovski deželni sodnji eksekuciji. Sodišče je ugodilo predlogu in prepovedalo koroški deželni vladni kot upraviteljici verskega zaklada izplačevanje zarubljene kongruje, prese-gajoče letnih 506 kron. Zoper ta ukrep je župnik rekuriral, češ da se po avstrijski postavi nobena ženska ne more imenovati njegova soproga. Višje deželno sodišče v Gradcu je zavrnilo njegov rekurz z utemeljitvijo, da je takrat, ko se je oženil, prost in sposoben za sklepanje kupčijskih poslov. Zoper to razsodbo je vložil aristokratski fajmošter še revizijski rekurz pri najvišjem sodišču. Ali tudi to je potrdilo sodbo prvih instanc. Zastopnik zapuščene žene je zdaj storil potrebne korake, da dobi žena, ki ima že doslej zahtevati 4050 K, svoj denar.

— **Truplo v Dravi.** V torek predpoldne so potegnili pri Beljaku blizu dravskega mostu iz vode mrtvo moško truplo. Krojaški mojster Jože Aichholzer je spoznal v njem svojega sina, ki je zaradi neke sodnijske ovadbe skočil v Dravo in se utopil.

— **Živa bakija.** Pekarski učenec Anton Kolar, pri pekarskem mojstru Antonu Bratušcu pri Sv. Jurju o. S. je šel na ukaz svojega gospodarja gledat, kako se kruh peče. Vzel je seboj petrolejko, ki jo je postavil v peč, da je mogel vleči pečeni kruh iz peči. Pri delu je pa prevrnil z loparjem svetilko, petrolej se mu je razlil po levi nogi in se vnel. Deček je bil takoj ves v plamenu. Z veliko težavo sta ga gospodar in en pomočnik otela smrti v ognju. Težko ranjenega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— **Umorjen otrok.** Ko je šla organistova hči v Zgornji Beli na zgoranje pokopališče zalivat rožam, je našla za malo kapelico novorojeno mrtvo dete, zakrito s prtom. Detetu je manjkala ena noga in obraz je bil popolnoma raztrgan, tako da oblik ni bilo mogoče spoznati. Zandarmerija pozorno zasleduje sledove.

Goriško.

— **Podgora.** Prihodnjo sredo 30. avgusta bo tukaj važen sestanek sodrugov in somišljenikov. Razpravljalo se bo med drugim tudi o agitaciji za „Zarjo“ in sicer da se ukrene potrebno, da se naš list več ko mogoče razširi po Podgori in bližnjih krajih. Na sestanku bo govoril sd. Dermoto o politični organizaciji in o važnosti delavskega časopisa. Delavci, pridite!

— **V oglejski baziliki** se od 28. do 31. t. m. nadaljuje odkopavanje starinskih mozaikov. Odkopati je še 100 četvornih metrov. Doslej so razgrnili že 700 četvornih metrov, ki se bodo do 31. t. m. lahko videli.

— **Strela ubila** v sredo v Ogleju 14 letnega dečka, ki je bil v hiši v času nevihte. Strela je udarila v dimnik hiše, prišla v kuhinjo in tako končala življenje ubogemu fantu.

— **Strašna toča v Ogleju.** V torek okoli 7. zvečer je v Ogleju, v Belvederju in v Št. Lovrencu padala strašna toča, ki je uničila poljske prideleke. Stari možje ne pomnijo take strahote. Nevihta je razkrila mnogo streh. Toča je bila tako debela, da je pobila mnogo korcev po strehah. Zrno toče je tehtalo 6 dekagramov.

— **Roko mu je razneslo.** 26letni Peter Lipušček, delavec na okrajni cesti blizu Tolmina, je dne 24. t. m. zažgal močno mino, ki je bila položena v debelo kamenje, ker se tamkaj širi cesta. Mina pa se je vžgala, preden je Lipušček pričakoval, in debelo kamenje ga je udarilo v desno roko tako, da mu jo je skoraj odneslo. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer mu bodo morali najbrže odrezati roko.

Istra.

— **Vlak skočil s tira.** V petek zjutraj je vlak, ki odhaja s tržaške postaje pri sv. Andreju, skočil med Dekani in Skofijami iz tira. Na progi je bil težak voziček, ki ga rabijo železniški delavci, ko se prevažajo iz enega kraja v drugega. Dva delavca, ki sta delala na progi, sta zapazila, da se bliža vlak in sta hitro potegnili voziček s tira. Ker pa je bilo na oni strani premalo prostora in sta morala misliti tudi na svojo varnost, ga nista mogla popolnoma odstraniti. Lokomotiva je zadela ob težki voziček, se vzravnila po konci in skočila s tira. Druge nesreče ni bilo. Telefonirali so po pomoč v Trst. Trajalo je dalje časa, preden so mogli spraviti lokomotivo zopet na tir in zato je moral izostati en vlak.

— **Predkoncesija.** Železniško ministrstvo je podelilo inženirju Otonu Denku v Voloski in mestnemu stavbenemu mojstru Ivanu Frankoviču dovoljenje za tehnična pripravljala dela za železnico nižje vrste od Kastva čez Rubeše, Srdoče in Blešice do deželne meje pri Lenci v smislu obstoječih določb za eno leto.

— **Trdoživ novorojenček.** V Cavtatu je v restavraciji in kavarni „Eskulapij“ dne 21. t. m. ponoči tamkaj uslužbena natakarcica dala življenje novorojenčku, ki ga je pustila na

mestu — v stranišču. Prikriti je namreč znala svoje stanje. Ko so drugo jutro našli dete, se je delala, kakor da nič ne ve, vendar je kasneje pred komisijo priznala dejanje, a se izgovarjala, da ni vedela, kaj se je z njo dogodilo. Na čudo je bilo dete še živo in zdravo, zato so mater pustili na svobodo, a pod policijskim nadzorstvom.

Stavka tramvajskih uslužbencev končana. Zmaga organiziranega delavstva!

Trst, 27. avgusta.

Danes je v Trstu zopet živahno in med delavstvom vlada razumljivo veselje. Stavka tramvajskih uslužbencev je končana. Po ulicah in cestah, koder je napeljana tramvajska električna proga, se vrste zopet tramvajske vozovi, polni različnega občinstva, poslužujočega se tega modernega prometnega sredstva, ki ga je De Amicis imenoval „La carrozza di tutti“. Veselje pa vlada med delavstvom zato, ker se je stavka končala s popolno zmago uslužbencev, ki so dali pri tej stavki naravnost zgled idealne delavske solidarnosti. Kakor en mož so bili glasovali skoro vsi za stavko. Kar jih je bilo prej iz taktičnih razlogov proti stavki, so se podvrgli sklepu večine. Složno so se odzvali vsi sklepi in kljub grožnjam so ostali zvesti sami sebi in delavski solidarnosti. Izmed stavkujočih ni bilo niti enega, ki bi se bil podal na delo in izdal tovariše.

V „Rdečem Praporu“ smo že poročali o pogodbi, ki so jo sklenili uslužbenci s tramvajsko družbo dne 1. novembra 1910. Takrat smo tudi poročali o tedanjih uspehih uslužbencev. Toda pogodba je jemala v poštev samo spremljevalno osobje. Prožni delavci, vozniki in delavci v remizah in v delavnicah niso bili deležni tedanjih uspehov gibanja. Organizacija ni za poslednje nič zahtevala, ker niso bili organizirani, ker torej ni mogla računati na njihovo solidarnost in ker ni niti poznala njihovih razmer in njihovih zahtev. Ali potem so se vsi organizirali. Po 6 mesecih vztrajanja v organizaciji so dne 24. maja t. l. vložili vodstvu svoje zahteve, ki so obsegale skupno svoto okoli 11.000 kron, ne glede na zahteve moralnega značaja. Vodstvo je odgovorilo in ponudilo 5100 kron priboljškov. Uslužbenci so nato znižali svoje zahteve na okroglih 9000 kron. Toda na to je vodstvo odgovorilo, da ne more dati več kakor 5100 kron. Ker pa vodstvo tramvajske družbe še ni bilo uveljavilo vseh točk pogodbe od 1. novembra 1910, se je temu gibanju pridružil tudi spremljevalno osobje in zahtevalo, da se ravna z njim natančno po določbah omenjene pogodbe. V petek 18. t. m. so dali delavci tramvajski družbi ultimatum, in ker se je vodstvu zdelo za malo, da bi odgovorilo, so v ponedeljek 21. t. m. sklenili stavko in v torek fakično sklep izvršili.

O stavki smo redno in natančno poročali, tako da imajo naši čitatelji o vsem jasno sliko. Pretečeni četrtek so šli delavci z znano resolucijo k županu in ta je, kakor je bila njegova dolžnost, posredoval za pogajanje med zastopniki delavstva in tramvajske družbe. Pogajanja so se nadaljevala v petek in soboto. Poslednji dan so dala pogajanja delavcem prav in jim donesla lep uspeh kot sad solidarnosti, s katero so uslužbenci mirno in ponosno vstrajali v boju. Družba je bila prisiljena obljubljenih 5100 kron zvišati na 7774 kron. Delavci so zahtevali 9000. Dobili so torej 1200 kron manj kakor so zahtevali. Torej več kakor 85% njihovih zahtev jim je družba morala izpolniti. Ne sme se pa prezreti, da so delavci poleg gmotnih uspehov deležni tudi velikih moralnih pridobitev. Družba se je obenem obvezala, da se bo ravnala natančno po določbah pogodbe od 1. novembra 1910 in se je pogodba spopolnila v zmislu dogovorov z dne 1. avgusta 1903, ki določajo, da se ima vsak tramvajski uslužbenec in delavec po enem letu provizoričnega dela stalno nastavit. Od leta 1902 so se delavci bojevali, da bi družbo prisilili, da se ravna po navedeni pogodbi. Včeraj so dosegli popoln uspeh. Zakaj omenjena spopolnitev pogodbe od leta 1910 ima retroaktivno moč, tako da bo morala družba v zmislu pogodbe ne le znatno zvišati plače vsem uslužbencem, ampak tudi uvrstiti med stalno nastavljene vse one, ki jih doslej še ni uvrstila. Torej bo morala družba poleg 7774 K priboljška tudi regulirati delavske plače.

Zapisnik o novih koncesijah in o izpolnjevanju pogodbe je bil sestavljen v županski pisarni, podpisan po nalogu delavcev od njihovih zastopnikov, od zastopnikov delodajalcev in od župana, ki je s tem dal garancijo, da se bo tramvajska družba morala do pičice ravnati po sklepih, ki so rezultat sedanjih pogajanj.

O vsem se je poročalo uslužbencem na shodu v Delavskem domu v soboto od 10. do 12. ponoči. Tam so delavci sprejeli sadove boja in sklenili, da se danes, v nedeljo, vrnejo na delo. Med uslužbenci so bili snoči sicer nekateri, ki so hoteli vstrajati še v stavki. Toda

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovrško slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene in organizacije 20 v, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

danes so vsi prepričani, da so storili prav in da so dosegli popolno zmago. Družba je vzela na delo seveda vse uslužbenke in danes ob 8. zjutraj smo zopet dobili svojo „carozza di tutti“.

Tramvajski uslužbenki, ki so v tem gibanju dosegli jako velik uspeh, bodo znali ceniti pomen organizacije, brez katere ne bi bilo niti misliti na uspešen boj. Njih zmagala pa naj odpre oči tudi tistim delavcem, ki imajo nov dokaz, da je proletarijat le tedaj močan, če je složen in neodvisen od vsakega kapitalističnega vpliva. Zmagala tramvajskih uslužbenec je nov dokaz za ta nauk.

Trst.

— Izlet v Ljubljano se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, 3. septembra. Vozni listki se dobivajo v Nabrežini pri sodr. Fr. Andobcu. in ne na kolodvoru v Trstu pri sodr. Vavpotiču v Delavskem domu ul. Boschetto 5. I. do sobote dne 2. septembra do 8. zvečer, v Sv. Križu pri sodr. Josipu Sedmaka s soboto opoldne. — Italijanski pevski zbor se udeleži veselice s 24 pevci.

— Kolera. Pri Albancu Krištofu Ristani, ki je dne 24. m. m. popoludne prišel iz Sv. Ivana v Medui v Trst z Lloydovim parnikom „Bukovina“ in je dne 25. t. m. zbolel ob sumljivih znakih, je bila dne 26. t. m. bakteriološko konstatirana kolera. Bolnik in vse osebe, ki so bile z njim v dotiki, so bile izolirane v mestni infekcijski bolnišnici. Parnik „Bukovina“ je bil dirigiran v lazaret sv. Jerneja in stavljen v kvaranteno. Mestni zdravniški urad je našel vse osebe, ki so bile z bolnikom v dotiki, zlasti one, ki so spale v isti sobi, kjer je ložiral bolnik. Vsi pasajirji na parniku „Bukovina“ bodo pet dni podvrženi zdravniškemu nadziranju. Na podlagi energičnih odredb sanitetnih oblasti je popolnoma opravičeno prepričanje, da ostane ta odzunaj importirani slučaj osamljen.

— Revizija ljudskega štetja v Trstu se prične te dni. Določeni so že prostori, kakor tudi vladni komisariji, ki bodo vodili revizijo.

— Učni tečaj v društvu „Ljudski oder“. Začetkom oktobra otvori stenografski odsek društva „Ljudski oder“ nov začetni tečaj slovenske stenografije in vabi sodruge tem potom, da se v obilnem številu prijavijo in vpišejo v vpisovalno polo, ki je v društveni sobi na razpolago. Ker je lanski tečaj jako dobro uspel, se nadamo, da se bodo udeleženci sodrugi tudi letos z veseljem oprijeli te lepe prilike in se z vso vnemo lotili koristnega in zanimivega pouka. Tečaj bo obsegal 14 do 15 učnih večerov. — Nadalje se otvori začetkom oktobra elementarni tečaj za tiste sodruge, ki še ne znajo pisati in čitati. Čitatelji torej naj blagovolijo na to naznanilo opozoriti sodruge, ki bi se radi vdeležili tega tečaja. Vpisovalna pola je na razpolago v društveni sobi, kjer se vpisujejo prijavljenci vsak večer od 8. do 9. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure popoldne. — Pozneje se bodo po možnosti otvorili tudi jezikovni tečaji.

— Vsled opeklin umrl. V petek zjutraj ob 9. je Josipina Spehar, rojena Kalc, stanujoča na Vrdeh — S. Cilino 18 — delala v kuhinji. dočim se je njena 11mesečna hčerka Svetka nahajala v zibelki v bližnji sobi. V sobi je bil tudi sinček Alojzij, star poldrugo leto. Deček je našel škaflijo vžigalico in jih je začel prižigati za zabavo. Vžigalica, ki je padla na zibelko, je vžigala perilo, na katerem je ležalo dete, in naenkrat je bila vsa zibel v plamenu. Na vpitje je prišla prestrašena mati in potegnula otroka iz nevarnega položaja. Otrok je dobil težke opekline po vsem telesu, mati pa na obeh podlaktih. Oba sta morala v bolnišnico in je otrok za opeklinami ob 3. popoldne umrl.

Delavsko gibanje.

— Stavka pri g. Bonaču v Ljubljani. Gospod Bonač naj se nikar ne jezi na nas. Stavke bi bilo že kdaj lahko konec, če bi gg. Bonača hotela. Naravnost smešno je dalje, če si g. Bonač starejši izmišlja, da bodo pomočniki v knjigovodstvu opravljali stavkokažna dela za g. Bonača mlajšega. Gospoda Bonača naj se pokažeta kot poštenjaka, pa potrđita pogodbo, ki faktično obstoji, pa se jima ne bo treba bati konkurence. To smo povedali takoj od začetka. Da pa poročamo o razmerah pri Bonačevih, je naravno, ker ne maramo, da bi se javnost slepila glede vzrokov stavke. Nam mora biti na tem, da javnost spozna, da je le muhavost gg. Bonačev kriva te stavke, ker pomočnike „topata“ in izzivata na prav neodkritosrčen način. Poročali pa bomo še o nekaterih stvareh, ki bodo dokazale, kdo je krivec. Organizacija je že ponudila spravo go-

tovo desetkrat. No in kaj sta gg. Bonača rekla? O tem še izpregovorimo.

— Železničarska stavka v Ameriki. Iz Chikaga poročajo, da grozi na južnih železnih stavka, ki je skoraj neizogibna. Uslužbeni zahtevajo zboljšanje plače in priznanje organizacije.

— Kar prehladiti ne morejo naše gospodinjice izvrstne Kolinske kavne primese zaradi njene nenavadno dobre kakovosti. Vsaka gospodinja, ki je samo enkrat poizkusila ta izborni domači kavni prídadek, ga ne mara nikdar več opustiti, kajti Kolinska kavna primes napravi res najboljšo kavo. Nedosežno dober okus, prijeten vonj in lepa barva so lastnosti kave, ki ji je pridejana Kolinska kavna primes. V tem oziru tega kavnega pridatka noben drugi ne doseže. Ne doseže ga tudi glede velike izdatnosti in vsled tega tudi največje cenosti. Kolinska kavna primes zasluži zato, da jo vsem našim gospodinjicam prav toplo priporočamo.

ZADNJE VESTI.

Jezikovno vprašanje na pokopališču.

Praga, 27. avgusta. V Toplicah je dal magistrat odstraniti s pokopališča nagroben napis v češkem jeziku. Pritožbo zoper ta korak je okrajno glavarstvo zavrnilo. Namestništvo pa ji je ugodilo z motivacijo, da občina nima pravice krajsati pokopniškovim zaostalim pravico, da postavijo rajnemu spomenik.

Češki radikalci.

Praga, 28. avgusta. Češki radikalci na Dunaju zahtevajo, da mora nameravana češko nemška sprava obsegati tudi češke manjšine izven Češke in Moravske, zlasti na Dunaju in na Nižjem in Gornjem Avstrijskem sploh ter pozivajo radikalno stranko, da prepreči vsak kompromis, ki ne bi zavaroval teh manjšin.

Thun v Islu.

Praga, 28. avgusta. Jutri se odpelje knez Thun v Islo, kjer bo v sredo sprejet na avdijenci.

Cesarjev spomenik.

Karlovi Vari, 27. avgusta. Danes so tukaj v navzočnosti namestnika kneza Thuna slovesno razkrili cesarjev spomenik.

Sumljivo obolenje na Dunaju.

Dunaj, 27. avgusta. Zdravniška in bakteriološka preiskava je dognala, da 52letna Jozefina Retzler, ki je bila izolirana zaradi sumljivih bolezenskih znakov, nima kolere.

Razpust ogrskega parlamenta.

Budimpešta, 27. avgusta. „Magyar Hirlep“ javlja, da bo grof Khuen dne 10. septembra sprejet na avdijenci in da bo cesarju priporočil predloge, ki pomenijo konec obstrukcije. Khuen-Hedervary se ne zanaša na spor med Justhove in Košutovo stranko, ker ve, da se obstrukcija proti brambni predlogi lahko uspešno nadaljuje kljub temu nesoglasju. Khuen hoče doseči jasnost in meni, da je razpis novih volitev najboljša sredstva za to. Grof Khuen bo na avdijenci tudi naglašal, da s sedanjim opravičnikom ni mogoče zatreti obstrukcije. Vlada upa, da doseže pri novih volitvah tako večino, da bo lahko sklenjena izpremembra poslovnika. Mogoče da cesar ne bo soglašal z razpustom parlamenta. Ali tudi v tem slučaju nastopi preobrat v notranji politiki in se poizkusi razvozlanje. Ali tega ne izvrši tedaj Khuen-Hedervary, temveč drug državnik.

Košut proti Justhu.

Budimpešta, 27. avgusta. „Egyetertes“ objavlja Košutov članek, ki obsoja tehnično obstrukcijo in znani članek „A Napa“, češ da je vse to voda na vladni mlin. Košut priporoča stvarno razpravljanje brambne predloge. V vladni stranki je mnogo članov, ki soglašajo s Košutovimi nazori o volilni reformi in mislijo na skupen nastop s Košutovo stranko proti splošni volilni pravici. Zlasti živahni so postali agrarci.

Slovaški jezik na Ogrskem.

Budimpešta, 27. avgusta. Naučno ministrstvo je izdalo naredbu, da se ima z začetkom novega šolskega leta na vseh učiteljskih po slovaških krajih vpeljati slovaščina kot oblikovni predmet. V kratkem izide enaka naredba tudi za gimnazije.

Sumljiv slučaj v Budimpešti.

Budimpešta, 27. avgusta. V Weinerjevi tovarni za lep je včeraj neki delavec obolel o sumljivih znakih.

Kolera na Turškem.

Carigrad, 27. avgusta. Včeraj je obolelo 12 in umrlo 15 oseb za kolero.

Solun, 27. avgusta. Med rezervisti iz Anatolije, ki se transportirajo s Kosovega v Solun, je obolelo 15 vojakov za kolero. Dva sta umrla.

(Opazka uredništva: Iz Skoplja imamo

dopis, ki pravi, da oblasti zatajujejo bolezen in da je zadnji čas obolelo več kakor 400 oseb za kolero. Umrljivost je mnogo večja, nego se poroča).

Demisija velikega vezirja.

Carigrad, 27. avgusta. Veliki vezir Haki paša je podal sultanu svojo demisijo. Sultan je ni sprejel.

Ukradena Gloconda.

Pariz, 27. avgusta. Sum, da je ukradel „Mono Lizo“, leti najbolj na tistega neznanca, ki so ga videli na kolodvoru na obrzju d'Orsay zadnji hip stopiti v vlak za Bordeaux. Baj je hitel iz Luvra naravnost na kolodvor. Opisujejo ga, da je 40 let star, precej debel, z rjavo brado in enakimi lasmi in da ima naočnike.

Maročansko vprašanje.

Pariz, 27. avgusta. Vlada je obvestila časopisje, da predloži poslanik Cambou v Berlinu program, po katerem naj bi se vodilo pogajanje zaradi Maroka. Ta program obsega sledeče: 1. Politični položaj v Maroku. 2. Gospodarski položaj v Maroku. 3. Zemljiška odškodnina v francoskem Kongu. — Aksijska svoboda v Maroku bi se imela Franciji garantirati na podoben način, kakor se je godilo zadnjih trideset let v pogodbah med različnimi državami. Nemčiji se lahko dovolijo zahtevane gospodarske garancije s pogojem, da zavarujejo pravice sultana, ki mora ostati gospodar vseh javnih obratov, ter pravice tretjih držav, ki jim gredo po trgovinskih pogodbah. Glede narudništvo bi bilo treba posebne pogodbe med družbo „Union des Mjnes“ in tvrdko „Brata Mannesmann“. Nemčiji dovoljene gospodarske koristi ne bi smele zmanjšati francoskih političnih pravic.

Pariz, 27. avgust. Včeraj popoldne je minister za zunanje zadeve de Selves poročal predsedniku republike Fallièresu o maročanskem pogajanju. Dne 4. septembra se pogajanje nadaljuje.

Pariz, 27. avgusta. Francosko časopisje sodi, da bo pogajanje z Nemčijo še dolgo trajalo. Vendar se povsod izraža upanje, da se doseže sporazum.

Napadene španske čete.

Melilla, 27. avgusta. Ob reki Gers so Maročani napadli španske čete, ki imajo varovati inženirje. Razvila se je ostra bitka. Španci so imeli štiri mrtve in več ranjenih. Maročanske izgube so velike.

Velikanski požar.

London, 27. avgusta. V Ajdinu v Mali Aziji je velik požar upepelil 800 hiš. Deset oseb je zgorelo.

Zopet Castro.

London, 26. avgusta. Carinarski urad je zaplenil parnika „Arizona“ in „Foa Queen“, ki sta imela baje mnogo streliva pod krovom. Pravijo, da je kupil barki bivši venecolanski predsednik Castro.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zalaga založba Zarje.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastonj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajajo zdravila p. t. članom okr. boln. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolniške blagajne južne železnice.

Restavracija „International“ na Resljevi cesti št. 22

v neposredni bližini južnega kolodvora.

Vedno sveže pivo, dobra dolenska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila.

Na razpolago je vrt s kegljiščem in vsi slovenski, nemški, italijanski delavski listi. Shajališče sodrugov.

Na prijazen poset vabi

Marija Petrič,
gostilničarka.

Konsumno društvo

za

Ljubljano in okolico

vpisana zadruga z omejeno zavezo

ima dosedaj sledeče prodajalne:

- I. v Šiški (v lastni hiši) Kolodvorska c.,
- II. na Viču (Glince, Tržaška cesta),
- III. v Ljubljani, Vodmat, Bohoričeva ulica,
- IV. v Ljubljani, Kolodv. okraj, Sodna ul. 4,
- V. v Ljubljani, Trnovo-Krakovsko, Krakovski nasip 10,
- VI. v Tržiču na Gor. (pot proti Bistrici),
- VII. na Savi na Gorenjskem,
- VIII. na Jesenicah na Gorenjskem.

Pisarna je v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6 II. — Uradne ure za stranke od 8.—1. ure popoldne.

Članov ima 1474, podpisanega kapitala 44.220 K, vplačanega 31.715 K; garancije 88.440 K.

Pristopi lahko vsak polnoleten konsument oz. konsumentinja; pristopnina 1 K, delež 30 K, ki se vplača lahko v obrokih. Pristopi se lahko v prodajalnah in v pisarni. Hranilne vloge se obrestujejo od dneva vložitve do dneva vzdiga po 5 %. — Dosedanje stanje hranilnih vlog 45.000 kron.

Cene v prodajalnah zmerne!

Blago sveže!

V letu 1910 — 4% dividende.